

Rozwój rynku: Cyna i wyroby z cyny (CN 80) — 2015–2025

Wstęp

Międzynarodowy handel cyną i wyrobami z cyny Unii Europejskiej z państwami spoza UE przeszedł w latach 2015–2025 głęboką transformację. Mimo spadku wolumenów obrotów, wartość wymiany znacząco wzrosła, napędzana gwałtownymi skokami cen. Rok 2021 okazał się punktem zwrotnym, rozpoczynając okres bezprecedensowej presji cenowej i przesunięć w strukturze partnerów handlowych. Poniższy raport analizuje trzy kluczowe wymiary tych przemian: reorganizację mapy dostawców i rynków zbytu, szokową dynamikę cen oraz ewolucję autonomii surowcowej i specjalizacji wewnątrzunijnej.

Zmiana układu sił: dywersyfikacja dostawców i nowe kierunki eksportu

Indonezja traci dominującą pozycję na rzecz Brazylii, Chin i Boliwii

W imporcie UE nastąpiło wyraźne odejście od koncentracji na kilku głównych partnerach. Udział Indonezji obniżył się z 35% do 22% wartości importu, podczas gdy Brazylia, Boliwia i Chiny łącznie zwiększyły swój udział z 11% do ponad 35%. Poniższa tabela zestawia wartość importu z kluczowych kierunków w 2015 i 2025 roku.

Partner	Import 2015 (mln EUR)	Import 2025 (mln EUR)	Zmiana (%)
Indonezja	274,5	216,1	-21,3%
Peru	113,2	126,1	+11,4%
Brazylia	31,9	132,2	+314,5%
Boliwia	28,1	113,7	+304,5%
Chiny	28,6	123,9	+332,8%
Wielka Brytania	62,9	5,4	-91,5%
Malezja	67,2	18,8	-72,0%

Źródło: Główni partnerzy handlowi

Stany Zjednoczone i Japonia stają się filarami unijnego eksportu, podczas gdy rola Wielkiej Brytanii maleje

Struktura eksportu również uległa przebudowie. Stany Zjednoczone umocniły się jako największy odbiorca (wzrost o 116%), a Japonia odnotowała blisko 18-krotny wzrost, stając się drugim co do ważności rynkiem. Jednocześnie eksport do Wielkiej Brytanii skurczył się o 59%, spadając z pierwszej na piątą pozycję.

Partner	Eksport 2015 (mln EUR)	Eksport 2025 (mln EUR)	Zmiana (%)
Stany Zjednoczone	39,5	85,4	+116,2%
Wielka Brytania	55,3	22,8	-58,8%
Japonia	2,8	52,6	+1779,5%
Bośnia i Hercegowina	10,6	29,4	+177,6%
Turcja	9,0	14,5	+62,1%

Źródło: Główni partnerzy handlowi

Koncentracja importu maleje, co zmniejsza ryzyko zależności od pojedynczych źródeł

Wskaźnik Herfindahla-Hirschmana (HHI) dla wartości importu obniżył się z 2063 w 2015 do 1243 w 2025 roku (-39,7%), osiągając najniższy poziom w analizowanym oknie. Wskazuje to na postępującą dywersyfikację dostaw surowca. W przypadku eksportu spadek koncentracji był łagodniejszy (z 1506 do 1330, -11,7%), lecz nadal zauważalny.

Dane o koncentracji HHI

Wewnątrzunijna rola Polski i Belgii rośnie kosztem Niderlandów

Wśród państw członkowskich największe przesunięcia zanotowano po stronie eksporterów. Polska zwiększyła swój eksport cyny poza UE o 409%, stając się niekwestionowanym liderem, podczas gdy Niderlandy, dawny hub reeksportowy, odnotowały spadek o 85%. W imporcie również widać wzrost znaczenia Hiszpanii, Belgii i Włoch.

Kraj (eksport)	2015 (mln EUR)	2025 (mln EUR)	Kraj (import)	2015 (mln EUR)	2025 (mln EUR)
Belgia	35,3	62,1	Niderlandy	401,6	349,2
Polska	16,8	85,5	Niemcy	132,7	114,4
Niemcy	26,9	27,4	Hiszpania	86,2	150,0
Niderlandy	55,3	8,1	Belgia	34,3	123,8
Austria	10,9	29,9	Włochy	46,6	104,0
Węgry	1,7	21,4	Polska	14,0	34,2

Dane o krajach eksporterach i importerach

Era drogiej cyny: szok cenowy jako dominujący czynnik wartości handlu

Wartość handlu rośnie mimo głębokich spadków wolumenu

Obroty cyną i jej wyrobami w latach 2015–2025 charakteryzowały się rozbieżnością między trendami wartości i ilości. Całkowity eksport UE wzrósł o 65,9% (z 183,5 do 304,5 mln EUR), a import o 23,0% (z 781,7 do 961,3 mln EUR). Jednocześnie wolumen eksportu skurczył się o 24,2% (z 12,3 do 9,4 tys. ton), a importu aż o 45,4% (z 62,1 do 33,9 tys. ton). Za tymi liczbami kryje się eksplozja cen jednostkowych.

Wskaźnik	2015	2025	Zmiana
Eksport – wartość (mln EUR)	183,5	304,5	+65,9%
Eksport – ilość (tys. ton)	12,3	9,4	-24,2%
Cena jednostkowa eksportu (EUR/t)	14 866	32 547	+118,9%
Import – wartość (mln EUR)	781,7	961,3	+23,0%
Import – ilość (tys. ton)	62,1	33,9	-45,4%
Cena jednostkowa importu (EUR/t)	12 580	28 327	+125,2%

Ogólny obraz handlu

Rok 2021 przyniósł skokową podwyżkę cen u głównych dostawców i odbiorców

Analiza zdarzeń szokowych wskazuje na silne zaburzenie struktury cen w 2021 roku. Importowe ceny jednostkowe z Indonezji wzrosły o 59%, z Peru o 54%, a z Chin aż o 67% w stosunku do średniej z lat 2019–2020. Podobny mechanizm objął eksport – np. ceny eksportu do Japonii podskoczyły o 57%, a do Turcji o 54%.

Przepływ	Partner	Rok szoku	Wzrost ceny względem bazy
Import	Indonezja	2021	+59,0%
Import	Peru	2021	+53,9%
Import	Chiny	2021	+67,0%
Eksport	Japonia	2021	+56,9%
Eksport	Turcja	2021	+54,4%
Eksport	Korea Płd.	2022	+86,1%

Najważniejsze zdarzenia szokowe

Najbardziej niestabilne przepływy koncentrują się na Wielkiej Brytanii, Singapurze i Malezji

Współczynnik zmienności (CV) wolumenu importu z Wielkiej Brytanii (1,30) i Singapuru (1,01) oraz eksportu do Malezji (1,88) i Korei Płd. (0,85) należał do najwyższych w całym koszyku partnerów. Wysoka niestabilność odzwierciedla zarówno skutki Brexitu, jak i spekulacyjne zachowania na rynkach azjatyckich.

Zmienność wolumenów handlu

Cyna nieobrobiona (CN 8001) pozostaje trzonem wymiany i nośnikiem presji cenowej

W całym okresie dominującą pozycję zajmowała cyna nieobrobiona plastycznie (kod 8001), odpowiadając za około 93–94% wartości importu i 75% wartości eksportu. To właśnie jej cena jednostkowa, rosnąca z 12,8 tys. EUR/t w 2015 do 28,7 tys. EUR/t w 2025, determinowała ogólny wzrost wartości handlu.

Struktura towarowa handlu

Wytwarzanie zamiast handlu: spadek zależności importowej i nowa specjalizacja

Krajowa produkcja cyny stabilna ilościowo, lecz dynamiczna wartościowo

Produkcja cyny w UE, mierzona ilościowo, oscylowała wokół 36 tys. ton rocznie (36,3 tys. ton w 2015, 36,0 tys. ton w 2024). W ujęciu wartościowym zanotowano jednak skok z 429 mln EUR do 630 mln EUR, co jest bezpośrednim odzwierciedleniem rosnących cen surowca.

Produkcja UE – wolumen

Wskaźniki autonomii surowcowej poprawiają się, ale deficyt pozostaje

Zależność od importu netto (udział importu netto w sumie produkcji i importu netto) zmalała z 57,8% w 2015 do 46,6% w 2024. Jednocześnie skłonność eksportowa (eksport jako % produkcji) utrzymywała się na umiarkowanym poziomie ok. 40–43%. Deficyt handlowy w wartościach bezwzględnych wzrósł jednak z -598 mln EUR do -657 mln EUR, ponieważ skala cenowa importu nadal przewyższa eksport.

Wskaźnik	2015	2024
Zależność od importu netto	57,8%	46,6%
Skłonność eksportowa	41,7%	43,1%
Saldo handlowe (mln EUR)	-598,2	-656,8 (2025)

Zależność od importu netto

Skłonność eksportowa

Pięć krajów UE wykazuje ujawnioną przewagę komparatywną w handlu cyną

W 2025 roku współczynnik ujawnionej przewagi komparatywnej (RCA) powyżej 1 odnotowały Belgia (3,29), Portugalia (1,97), Niderlandy (1,93), Hiszpania (1,58) i Polska (1,05). Te państwa, w dużej mierze pełniące rolę centrów przetwórstwa lub reeksportu, koncentrują znaczną część unijnego handlu cyną.

Kraj	RCA 2025	RSCA
Belgia	3,29	0,53
Portugalia	1,97	0,33
Niderlandy	1,93	0,32
Hiszpania	1,58	0,23
Polska	1,05	0,02

Specjalizacja eksportowa państw UE

Podsumowanie

Handel cyną i jej wyrobami między UE a resztą świata przeszedł w latach 2015–2025 od stosunkowo stabilnego, skoncentrowanego modelu do obrazu zdywersyfikowanych dostawców, gwałtownych perturbacji cenowych i stopniowego umacniania autonomii produkcyjnej. Głównym motorem wzrostu wartości wymiany były ceny – średnie ceny jednostkowe wzrosły ponad dwukrotnie – podczas gdy wolumen fizycznych przepływów wyraźnie zmalał. Zmieniła się mapa głównych partnerów: w imporcie na znaczeniu zyskały Brazylia, Chiny i Boliwia, a w eksporcie Stany Zjednoczone i Japonia. Wewnątrz UE odnotowano przesunięcie ośrodków handlu z Niderlandów do Polski i Belgii. Mimo poprawy wskaźników zależności od importu, bezwzględny deficyt handlowy pozostał znaczący, a rynek cenowo pozostaje podatny na globalne szoki.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.